

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Sparreska palatset i Stockholm

Linderson, Hans

2011

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2011). *Dendrokronologisk analys av Sparreska palatset i Stockholm*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2011:61). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

15 november 2011

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2011:61
Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SPARRESKA PALATSET I
STOCKHOLM

Uppdragsgivare: Statens fastighetsverk, Fo Regerings- och domstolsbyggnader mm, Box 829, 83326 Strömsund. Märk: AB004 Org nr 202100-4474(kontaktperson Alexandru Babos)

Område: Stockholm **Prov nr:** 93183-93205 **Antal prover/angivna träd:** 23

Dendrokronologiskt objekt: Etapp:I&II=1600-tal.III=1763-76.IV=1763-1800.V=1776-1808

Information:

Efter en framgångsrik datering bedöms fällningsåret. Detta är entydigt vid närvaro av van eller bark. När detta saknas används antalet årsringar i splint (savved). Denna varierar på tall beroende på trädets ålder, växthastighet, geografiskt område med mera. Den mest vanliga som används i föreliggande undersökning är 70 ± 20 år. Uppgifter inom parentes är osäkra.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr : Etap	Träd- slag	Antal år ; radie, 1om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta års- ring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv- året)	Trädets växtplats
93183	1:IV	Tall	108;2	Sp 71, W	1803	V 1803/04	A
93184	2:IV	Tall	140	Sp 16, W	(1806)	(V1806/07)	
93185	3:IV	Tall	131	Sp 71, W	1804	V 1804/05	A
93186	4:IV	Tall	88	Sp 53, W	1726	V 1726/27	A
93187	5:I	Tall	88	Sp 63, W	Ej datering	-	
93188	6:I	Tall	85	Sp 49 ej W	1634	1650 ± 15	(B)
93189	7:I	Tall	86	Sp 18? ej W	Ej datering	-	
93190	8:III	Tall	95	Sp 60, W	1771	V 1771/72	C
93191	9:I	Tall	37	Sp >37, W	Ej datering	-	
93192	10:I	Tall	48	Sp ? ej W	Ej datering	-	
93193	11:I	Tall	102	Sp 16, ej W	1553	1597 ± 20	B
93194	12:I	Tall	118	Sp 44, ej W	1635	1653 ± 18	B
93195	13:I	Tall	91;5	Sp 66, W	1644	V 1644/45	(B)
93196	14:I	Tall	106	Sp 34, ej W	1599	1625 ± 20	B
93197	15:I	Tall	38	Sp 21, ej W	Ej datering	-	
93198	16:V	Tall	122;2	Sp 72, W	1847	V 1847/48	D
93199	17:V	Tall	106	Sp 51, ej W	1826	V 1847/48	D
93200	18:V	Gran	50;2	W	Ej datering	-	
93201	19:III	Tall	72	Sp 46, W	Ej datering	-	
93202	20:V	Gran	61;2	W	1765	V 1765/66	B
93203	21:V	Tall	60;2	Sp 41 ej W	Ej datering	-	
93204	22:III	Tall	85	Sp 52, ej W	Ej datering	-	
93205	23:III	Tall	102+20	Sp +19, ej W	1705+20	1765 ± 20	E

Kommentarer till resultatet:

Enligt predestinerade bedömda byggnadsetapperna

I 1600-tal

Fem av tio prov dateras. Fyra uppvisar en möjlig gemensam avverkningstid, **vinterhalvåret 1644/45**. En alternativ möjlighet är att prov 6, 12 och 14 tidsbestämmer byggnadsetappen och att prov 13 utgörs av en komplettering senare, vilket styrks ytterligare av att prov 13 avviker i sitt tillväxtmönster jämfört med majoriteten av proverna. Prov 11, måste vara avverkad tidigare än övriga, 1577-1617.

III 1763-1776

Två av fyra prover dateras. Båda kan ha gemensam avverkningstid **vinterhalvåret 1771/72**. Observera att det är olika träslag och provenienser.

IV 1763-1800

Tre av fyra prover dateras. Ingen kan få exakt samma avverkningstid. Prov 1 och 3, avviker endast med ett år, vilket är ofta förekommande inom ett gemensamt byggnadstillfälle. Byggnadsdelen bör vara **uppförd 1804 eller något år senare**. En oklar datering av prov 2, antyder att uppförandet (eller komplettering) av bjälkarna har skett 1807 eller något år senare (observera att dateringen av prov 2 inte är säker och kan lämnas utan avseende). Prov 4, är avverkat vinterhalvåret 1726/27 och bör rimligen vara återanvänd.

V 1776-1808

Tre av fem prover dateras. Prov 16 och 17 är tagna ur samma träd som är avverkat **vinterhalvåret 1847/48**. Prov 20 dateras till **vinterhalvåret 1765/66**

A: proveniensen är Norrlands kustlandskap

B: proveniensen är landskapen kring Mälardalen

C: proveniensen är södra Norrland eller Dalarna

D: proveniensen är norra Norrland

E: proveniensen är mellersta Norrland

En allmän iakttagelse av det dendrokronologiska materialet från Sparreska palatset är att det uppvisar en mycket stor heterogenitet. Endast något enstaka par av proverna var möjliga att korsdatera. Normalt brukar minst hälften inom en byggetapp korsdateras. Detta ökar svårighetsgraden på det dendrokronologiska arbetet som därmed har tagit betydligt mer tid än beräknat.

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.
Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891 , 0738-448812